

DOMOVINA

Upravništvo „Domovina“ v Ljubljani, Prešernova ulica 54
Uredništvo „Domovina“, Miklošičeva cesta 16, Telefon 72

Izhaja vsak petek.

Naročnina: Četrletno Din 6.—, polletno Din 12.—,
celoletno Din 24.—.

Genjenim čitateljem in čitateljicam!

Današnji številki prilagamo položnice. Prosimo naročnike, ki so z naročnino zastali, da se jih poslužijo. Kdor pa ima naročnino že plačano, naj položnico da sorodniku, prijatelju ali znanцу ter ga pregovori, da vstopi med „Domovinaše“. Naročnina za naš list je tako majhna, da se vam iz tega vzroka ne bo upiral nihče, kogar hočete pridobiti za naročnika. Povejte jim le, kako piše „Domovina“, da prinaša poleg poučnih tudi mnogo zabavnih stvari. Največ bo seveda zaleglo, če daste takim ljudem tudi čitati naš list, da se morejo sami prepričati o resničnosti Vaših trditvev.

Podlistki, ki jih vedno prinašamo, zanimajo vsakogar, a sedaj imamo pripravljen že lep nov roman, ki bo skozi zelo napet. S priobčevanjem odlašamo le še zato, da se pravočasno naročijo na „Domovina“ tudi oni naši pristaši in prijatelji, ki se iz enega ali drugega vzroka doslej še niso pridružili krogu „Domovinašev“. Opozorite jih na to, da bo začel roman kmalu izhajati.

„Domovina“ se bo vedno trudila, da v čim največji meri ustreže čitalcem in čitateljicam. Zato tudi prosimo, da nam stalno v kratkih dopisih poročate novosti iz domačega kraja.

Vsi „Domovinaši“ na delo za naš list! — Naročnina znaša za celo leto 24 Din, za pol leta 12 Din, za četrlet 6 Din.

Z demokratičnim pozdravom!

Kaj je z obljubami?

Na vse strani se sedaj po volitvah razmotriva in pretresa politični položaj Slovencev napram Srbom. Z zmago klerikalcev smo si Srbe zelo odtujili. Kaj mislite vi vsi, ki presojate razumno, da je to dobro za Slovence?

Kaj se pa zgodi z nami, če nas Srbi enostavno pustijo na cedilu in nočejo biti več z nami v eni državi?

To bi bil za nas sodni dan. Lastne države ne moremo imeti, ker smo prerevni, zato bi prišli nad nas Italijani, Nemci in Madžari ter nas lepo razkosali, ne da bi nas vprašali, ali smo s tem zadovoljni. Kdor bi se upiral ali godrnjal, kakor dela sedaj, bi mu kmalu tuj vojak pritisnil gorečo vžigalico v streho, njega samega pa bi obesili na prvo drevo ali mu kaj drugega žalega storili. Saj ste čitali, kako so delali Nemci na Koroškem, Madžari v Prekmurju in kako so Italijani bili naše ljudi in požigali naše domove v neodrešenem ozemlju.

Ali je naše ljudstvo pomislilo, ko je oddalo glasove klerikalni stranki, ki mu je narešala poln koš najslajših obljub? Klerikalci so obljubljali odpravo dohodninskega davka, manjšo draginjo, olajšave v vojaški službi, avtonomistični paradiz in sto drugih stvari, ako le zmagajo. Sedaj so zmagali, tako zmagali, da zastopajo skoro le oni Slovence, toda iz vseh klerikalnih obljub ni nič in tudi ni izgledov, da še bo kaj iz njih. Vsa odgovornost je na ramah klerikalnih poslancev, glavnih zastopnikov Slovenije, in zato je tudi od njihove politike odvisno, kako jo bo vozila Slovenija.

Klerikalna politika pa je začela že takoj po volitvah kazati, da je brezglava. Ali je to pametno, da so se klerikalci zvezali z radičevci, ki hočejo nekako hrvatsko republiko v okvirju Jugoslavije. Ta radičevska zahteva pomeni razbijanje naše države in povzroči lahko krvoprelitje med lastnimi državljani. Namesto da bi vodili pametno politiko, so začeli klerikalci nevarne eksperimente. Gorje, če bi dobili klerikalci v roke tako moč, da bi začeli resno eksperimentirati na naši koži! To bi se obupno počohal za ušesi marsikateri brumni možiček, ki je na dan volitev z gorečim navdušenjem basal svojo kroglico v klerikalno skrinjico.

Državi ne more prinesiti blagostanja ne avtonomija, ne federacija, ne republika, ne Radič in podobni preroki, temveč le red in pametno gospodarstvo. To je tisto, za kar bi se morali brigati v prvi vrsti glavni zastopniki Slovencev, in dobro bi bilo za naš narod, pa naj je potem država urejena po tem ali onem načinu.

Vprašamo torej ponovno: ali se je že izpolnila kaka klerikalna obljuba? Mi trdimo sedaj kakor pred volitvami, da klerikalna politika še ni bila nikdar in ne bo nikdar koristna za ljudstvo.

Politični pregled

Dolgotrajna je sedanja vladna kriza in morda bomo še več dni čakali na njeno rešitev. Vsekakor, prišli smo do tega, da so se začela

pogajanja med radikalci in demokrati,

ki se sučejo okoli vprašanja, kako in kaj naj dela nova vlada, sestavljena iz obeh strank. Razlika v mišljenju je velika, ker radikalci bi radi, da bi narodna skupščina delovala vsaj tri leta in da bi se šele potem razpisale nove volitve, demokrati pa pravijo, da naj vrši sedanja narodna skupščina samo najvažnejše zakonske predloge, potem pa naj bi se takoj vršile volitve. Ta demokratiška zahteva je popolnoma upravičena, ker se demokratiška

stranka dobro zaveda, da skupno z radikalci ne bi mogla dolgo vladati. Demokrati so napredna in čisto ljudska stranka, radikalci pa nazadnjaški, ki bi ovirali vsak napredek. Današnji politični položaj je tak, da bodo najbrž morali iti skupaj radikalci in demokrati, ki se strinjajo medsebojno vsaj v tem, da država mora ostati enotna in močna. Tudi kralj je priporočal spravljivost med obema državo-tvornima strankama, katerima naj bi se pridružila še zemljoradniška stranka, tako da bi štela državotvorna večina precej nad polovico vseh poslancev. Tako bi ostali radičevci s klerikalci in muslimani daleč zadaj.

Tudi v naši jugo-vzhodni sosesčini, na Bolgarskem, so bile te dni volitve v narodno sobranje. Vsi ostanki nekdanjega kralja Ferdinanda in vsi nasprotniki zblizanja z Jugoslavijo so se združili, da bi zmagali in zavledli Bolgarsko zopet v nemške vode, pa so se temeljito zmotili, ker

pri bolgarskih volitvah je sijajno zmagal Stambolijski,

odločen zagovornik zblizanja Bolgarske z Jugoslavijo, ki se nahaja na čelu bolgarske vlade od konca vojne do danes. Od 246 poslancev, kolikor jih voli Bolgarska v narodno sobranje, je bilo izvoljenih čez 200 zemljoradnikov, pristašev ministrskega predsednika Stambolijskega! To je sijajna zmaga resnično narodne politike in s tako Bolgarsko bomo mi mnogo lažje živeli v prijateljstvu...

Na Ruskem so zopet nemiri. Upirajo se kmetje, ki so že do grla

siti boljševiškega gospodarstva,

od katerega nimajo nič dobrega, pač pa dosti preganjanja in pomanjkanja. Upor se je začel v južni Rusiji, kjer nezadovoljni kmetje ogrožajo veliko pristaniško mesto Odoso, drugo pristaniško mesto ob Črnem morju, Novorosijsk, so pa baje že zasedli in pobili vse boljševike, ki so jim prišli v roke. Boljševizem je prinesel Rusiji nesrečo, zato bo prej ali slej vzel konec, žal le, da bo še prej gotovo pretrelo mnogo krvi. Sreča za Rusijo je, da ji ne grozi nikaka zunanja nevarnost, ker so vsi sosedje preslabi, da bi jo napadli.

Nemčija je začela uvidevati, da ji noben odpor nič ne pomaga in je začela pred Francijo odnehavati. Sedaj se poroča, da

Nemčija ponuja nova pogajanja

in priznava pripravljenost, plačati vso, ki bi jo izvedenci določili v okvirju plačilne možnosti Nemčije. Ravno ta plačilna možnost Nemčije je pa tako rekoč glavni predmet razpora, ker Francija hoče imeti plačano vso vojno škodo. Nemčija bi pa rada do-

kazala svetu, da ni v stanu toliko plačati. Pa se bo že našla podlaga za sporazum, ker zaradi tega spora silno trpi gospodarsko vsa Evropa.

Pogajanja velesil in njih zaveznic s Turki so se zopet začela, tudi tokrat

v Lozani.

Turki izjavljajo, da se bo sedaj lahko dosegel sporazum. Ako bodo pa Turki navzlic svojemu popuščanju prisiljeni zapustiti konferenco, bo to pomenilo ne samo konec konference, marveč tudi začetek sovražnosti. No, v novo vojno na ozemlju Male Azije in okoli Carigrada ne veruje danes nihče. Narodi so od dolgotrajne vojne preveč izmučeni. Tudi s Turki bo prišlo do sporazuma, četudi so nasprotja velika.

Dopisi

JEZICA PRI LJUBLJANI. Tukajšnji demokratični dopisnik «Domovine» gotovo ni hud, če tukajšnji klerikalni dopisnik «Domoljuba» zalaga svoj list s stvarnimi in dostojnimi dopisi. Samo to mu svetuje, da naj bo dostojen tudi takrat, kadar je v živo zadet, kakor n. pr. v predzadnji «Domovini». Poglavje o dostojnosti bo menda sitna, nerodna stvar. O taki dostojnosti namreč, kakor so jo na domačem volilnem shodu kazale Brejčeve avtonomistične patrolje: gospodje katoliški visokošolci, oboroženi s sekirastimi gorjačkami Orlovske zveze. Takrat, gospod «Domoljubar», bi v interesu osebne varnosti navzočih, krščanske ljubezni, časti sklicateljev shoda ter dobrega imena katoliških in vseh domačih akademikov in ne v zadnji meri v interesu «stvarnosti in dostojnosti», ki jo v «Domoljubu» zahtevate — takrat bi bilo prav razgnati klerikalne pretepače, ne pa jih v navdušenju za avtonomistične nezmisle vabiti v tisto hišo, kjer je že dolgo časa na platno napisano: «Izobrazbi...», in tem divjakom za ministranta vsiliti še posvečeno glavo! To, gospod dostojni dopisnik, pomeni, milo sojeno, biti podporni član gnusne bande. Tudi «liberalne naprednosti» naš stvarni dopisnik ne more prebaviti, dasi sta v zadnjem času oba odlična predavatelja drug za drugim uteme-

ljeno izpovedala, da naj v Beograd in Prago uravnamo svoje poglede, nikakor pa več v Rim ali proč od Beograda. Spi, ob treh popoldne spi, kdor drugače brenči po «Domoljubu». Seveda je res, da so zaušnice mesto naročenih lavorik posebno slavne. V zadregi samo toliko v odgovor tovarišu «Domoljubaru». — Demokratični dopisnik.

POLJANE. Preteklo nedeljo se je tukaj vršil občni zbor klerikalne hranilnice in so imeli naprednjaki večino. Zato je predsednik nepostavno zaključil občni zbor pred izčrpanim dnevnim redom. Župniku so se ob tej priliki predbacivali razni očitki, ki pa jih je mirno požrl. V zadevi se še obširneje oglašimo.

POLJANSKA DOLINA. Na velikonočni ponedeljek je gorenjevaški Sokol priredil v svojem domu veselico z gledališko predstavo, Prireditve, ki je bila številno obiskana, je v vsakem oziru dobro uspela. Naš dom stoji trdno in bo tudi trdno stal, čeprav klerikalci sedaj po volitvah ugibljejo, kaj bodo napravili iz sokolskih domov, ko dobijo vso moč v roke. Klerikalci, pred vsem zagrizena duhovščina, trdijo, da je naš Sokolski dom zidan z državnim denarjem. Bog vé, kdo si je izmislil to laž? Ponovno poudarjamo, da smo naš Sokolski dom postavili le sami z našimi prispevki. Vsakdo izmed nas je prispeval po svoji moči. Če bi bila resnica, kar govore klerikalci, bi se prav nič ne sramovali priznati vsega. Naš Sokolski dom ostane naša trdnjava. O binokostih se vrši slovesna otvoritev doma in zato vabimo že sedaj vsa sokolska društva od blizu in daleč, da pohite na ta dan v Poljansko dolino, rojstni kraj našega sokolsko misel poveljujočega pokojnika dr. Ivana Tavčarja. Na svidenje, bratje in sestre, v Poljanski dolini!

GORENJA VAS. (P o s l o v i l o.) Dne 16. t. nas je zapustil g. poštar Fran Rabič in se kot nadpoštar preselil na svoje novo službeno mesto v Škofji Loki. Pri sedanjih naših političnih in društvenih razmerah ga bomo težko pogrešali ne samo v Gorenji vasi, ampak splošno v Poljanski dolini. Vesten v svoji službi ter prijazen in postrežljiv napram strankam si je že s tem pridobil splošno naklonjenost prebivalstva. A njegovo delo ni

obstojalo le med tesnimi štirimi stenami poštnega urada, temveč se je širilo preko tega na politično in društveno polje. Ves svoj izvenuradni čas je posvetil napredku. Bil je tajnik našega Sokola in kot tak duša društva. Na njegovih ramah je slonelo breme društvenega delovanja. Ni bilo predstave, v kateri bi ne bil nastopil naš brat Rabič. Pri zidanju našega doma si je brat Rabič pridobil velike zasluge. Sicer ni prispeval v denarju in materialu, kakor drugi premožnejši bratje, a dal je na razpolago vse svoje duševne moči ter prevzel na svoje rame vse skrbi tako kočljivega podjetja. V zadoščenje naj mu bo, da delo, ki ga je zasnoval v dolini, gre v bogato klasje. Impozantna stavba, naš Sokolski dom, je priča rodoljubne požrtvovalnosti našega ljudstva in Rabičevega truda v besedi, s peserom in umom. Te tvoje zasluge, brat Rabič, bomo vedeli mi Sokoli vedno ceniti. To se je tudi pokazalo na poslovilnem večeru 15. aprila, ko se je zbrala številna družba Sokolov, Sokolic in drugih somišljenikov v Sokolskem domu. Oko je rosilo, beseda je zastajala, ko so se od tebe poslovili starosta Jelovčan, vadiatelj Šorli, sestra Pavla Košir in ostali bratje. Tolažimo se, da si odšel le k najbližjim sosedom in da se boš tudi v Škofji Loki posvetil naprednemu delu kakor pri nas, a del svojih moči in zmožnosti še vedno čuval za nas. Sokolski dom ostane tvoj in naš ponos. Sprejmi, brat Rabič, še enkrat naš bratski pozdrav, naš najkrepkejši: Zdravo!

JAVORNIK. V nedeljo je javorniško sokolsko društvo uprizorilo igro «Pehlta», ki jo je spisal br. Bulovec, učitelj na Koroški Beli in član javorniškega Sokola. Dvorana je bila napolnjena res do zadnjega kotička. Igralci so predstavo prav povoljno izvedli. Sokoli so bratu Bulovcu med drugim premorom izročili lovorjev venec. Pri tem je stric Grog (učitelj brat Kokalj) s kratkim nagovorom čestital avtorju igre. Med odmori je sviral mlad tamburaški zbor domačega Sokola, ki je kljub svojemu kratkemu obstoju že prav na svojem mestu. Omeniti moramo tudi, da so klerikalci v nedeljo že v ranih urah agitirali proti prireditvi in pregovarjali ljudi, naj se igre ne udeležijo. To je dovolj značilno, da klerikalci ne sovražijo samo Sokolstva, temveč vsako

Zgodbe Jurija Šišmiša

(Krutí pozabnosti otel — Anton Stražar.)

Ljubica, ne bodi žalostna!

Nad češenjsko vasjo se dviguje mal parobek, obraščen z leskovino, bezgom in drugim grmičevjem. Na desni strani tega grmičevja so si pastirji napravili v mejo več naravnih klopí. Ene take klopice sta se pred davnimi leti poslužila tudi Smrekarjev Jaka in Andrejčkova Zefka. Dasi je bil lep nedeljski dan v pričetku meseca vinotoka, sta mlada dva človeka vendar bila žalostna. To se je spoznalo iz njunega pogovora:

«O, ljubi Jakec, kako se mi smiliš, da moraš tako daleč k vojakom, prav gori v nemški Gradec.»

«Nič se ne boj zame, Zefka, ti še ne poznaš mojih naklepov; rečem ti, da me dragonarji ne bodo ukanili in še to ti povem: Preden se bo zopet oglasila kukavica, se tudi jaz zopet znajdem v domači vasi!»

«Težko verjamem, da bi se tako hitro izrezal, dragi Jaka!»

«Boš videla, Zefka, da bo tako. Pravim samo: Ljubica, ne bodi žalostna!»

Mlada zaljubljenca sta se dvignila s klopice in odšla nizdoli proti vasi. Bližal se je namreč že večerni čas; pastir Mihec jima je prihajal naproti, goneč živino s paše; gospodinje po vasi so že kurile za večerjo, kajti izpod streh se je valil siv dim v jesensko ozračje...

V češenjskem zvoniku je ura odbila polnoč. Jakec pa še ni zaspal v dišeči otavi nad hlevom. Imel je pač hude skrbi. Še par dni in treba se bo posloviti od ljubljene Zefke. Kako so se mu prekrizali računi! Dvakrat je bil že na naboru in ko je že bil prepričan, da se lepo odtegne vojaški suknji, je prišla tretja pomlad in Jakca so potrdili k dragoncem. Namesto da bi se priženil k Andrejčki, kjer bi si z brhko Zefko ustvaril lepo zakonsko življenje — pa hajd k vojakom! Kaj vse je to noč premišljal zaljubljeni Jakec in kaj vse je sklenil, to je nekoč pripovedoval Juriju Šišmišu. Razlagal pa je takole:

«Kaj kislo smo se držali rekruti, ko smo se znašli v kasarni. Vsakemu so naklonili konja in te mrhe smo morali ribati in drgniti, da nam je znoj kapljal s čela. Najhuje pa se je začelo, ko so nas pričeli muštrati z ježo. Gnali so nas v «rajšolo», oficir je držal v

roki bič in vžigal po konjskih mrhah, da smo se kar premetavali na sedlih in nam je vsem iz ust letela črna kava, ki smo jo zjutraj naglo posrebal. Kratkoma, zdelo se nam je, da se Eliji na gorečem vozu ni moglo goditi huje kakor nam v sedlih. Kakih desetkrat sem dirjal z drugimi, na mah pa obrzdam konja, ustavim se pred oficirjem, skočim s sedla in se razljutim: Gospod oficir, pokorno vam javljam, da sem že sit te gonje! Dajte še vi malo kalopirati, bom pa jaz vam užigal to pošast!»

Oficirju so se kar raztegnile čeljusti, ko da sem mu nalil terpentina. Nato pa je zapovedal: «Halo, domov! Čakaj, tebe že naučim pokore. Deset konj boš snažil. Drugi na menažo, ti pa takoj h konjem. Marš!»

In tako se je zgodilo. Tovariši moji so šli k menaži, jaz pa v hlev. Vzajem v roko prekljo in pričnem udrihati po konjih, da so skakali, kakor bi kuril pod njimi. Na ta ropot prileti več vojakov v hlev in začnejo vpiti nad menoj. Jaz pa skremžim obraz kakor Pavliha in smeje izpregovorim: «Kaj zlodja vplijete nad menoj! Mrham moram najprvo iztrebiti prah iz dlake, nato jih bom snažil. Vojaki me zgrabijo in odvedejo v «špelt»

še tako nedolžno in pošteno kulturno delo, ki se izvrši potom Sokolstva. Našim klerikalcem ni mar prosveta ljudstva, še manj poštenost. To je tudi razumljivo, ako vemo, da jim je glavna zadeva le žepna in strankarska korist. Javorniškem Sokolu želimo nadaljnje plodovito prosvetno delo in mu kličemo bratski: Zdravo!

KOPRIVNIK PRI BOHINJSKI BISTRICI.

Ker se često oglašajo v «Domovini» moji tovariši, vam hočem tudi jaz nekaj napisati. Pomladansko vreme me je ogrelo in oživel, pa mi ne dá miru, ko imamo pri nas nekega klerikalnega možaka, ki obrekuje druge, samega sebe in svojih sorodnikov pa ne vidi. Za enkrat ga samo opozarjamo, naj pouči svojega svaka, kaj zapoveduje četrta božja zapoved. — Koprivnikar.

ČEŠNJICE. Značilen dopis priobčuje «Domoljub» iz Češnjic. Presrečni farani, še bolj srečen gospod fajmošter, a najbolj kuharica. V celi fari ni nobenega liberalca niti liberalnega učitelja. Ponk oskrbuje organist, da bodo ljudje še za dogleden čas ostali zakajeni v glavi. Ni čuda, ako pri taki duševni svetlobi ljudje nimajo nobenega pojma o kakršnemkoli napredku in mislijo, da je dovolj, če se brigajo vsaj za zvonove. Seveda tudi gospodarsko zaostajajo, kar je razvidno iz samega dopisa, kjer se govori o slabih potih in dohodkih. Pri vsem tem je uvaževanja vredno edino to, da fajmošter lahko muštra neumne ovce kakor jih hoče. To pa dá povod, da tuintam kak hudoben jezik le blekne nepremišljeno o dušnem pastirju. Tako tudi tukaj. Govore, je res ali ne, pa nekaj že utegne biti, da kuharica ne trpi, da bi župnik vzel svojo mater k sebi v zasluženost oskrbo. Uboga mati je vse izdajala, da je sinu omogočila študiranje, v dobri nadi, da bo na stara leta imela zatočišče pri njem.

BLOKE. Že dolgo ni bilo iz našega kraja nikakega poročila. Tokrat se oglašamo, da na kratko očrtamo našega šaljivega gospoda župnika. Ves iz sebe je, ker mu žito ne gre tako v klasje, kakor bi on želel. Posebno mu je pri srcu zidanje nove kaplanije, a še bolj dvorana za Orle. Ker pa ljudje hočejo le novo kaplanijo brez vsakega priveska, kar je zopet njemu premalo, je zadeva za enkrat padla

v vodo. Zato se je prejšnjo nedeljo na poseben način hotel ponorčevati iz faranov. To pa mu ni uspelo, kakor je sploh to običajno pri vsaki stvari, ki se je loti g. fajmošter. Pregovor pravi: Kdor se norčuje iz drugega, sam norec ostane. Dežnike, ki jih bo dajal na javno dražbo, bo morda prodal, a svojo nadarjenost v sestavljanju smešnic bi pač težko spravil v denar. Tudi pri nas pravijo ljudje, da ima luna ob svojem času poseben vpliv na gotove ljudi. S tem seveda še ni rečeno, da je tudi g. župnik eden tistih... Pa brez zamere, gospod župnik!

MOKRONOG. H kratkemu poročilu o drznem vlovu pri notarju gospodu Demšarju moramo navesti podrobnosti. Tatovi so se v temni noči splazili v pisarno, oprezno pobasali 150 kg težko blagajno in jo na dvokolnici odpeljali pod kozolec posestnika Majcna tik pokopališča. Tu so blagajno razbili s krampom ter iz nje pobrali večjo vsoto denarja, nekaj hranilniških knjižic in različne vrednostne papirje. Nato so se šli krepčat v pol ure oddaljeno shrambo na Pričo, kjer so se dobro najedli in izpilil 7 litrov vina. Seveda so vse to ukradli, a za plačilo so lastniku hrama pustili 100 dinarjev in nekaj drobiža. V mokronoškem okraju je zadnje čase bilo izvršenih že znatno število predrznih vlovov in tatvin. Orožništvo je pridno na delu, a doslej se mu, žal, še ni posrečilo izslediti zlikovske bande. Upamo pa, da bo energična akcija čim prej dosegla uspeh.

SODRAŽICA. Prošlo nedeljo se je vršil pri nas informativni sestanek Orjune. Ob številni navzočnosti se je pokazalo veliko zanimanje za to prepotrebno narodno organizacijo. Pristopilo je veliko članov, tako da bomo imeli svojo mestno organizacijo, ki bo uspešno delovala v procvit našega naroda ter naše jugoslovanske države. Veliko zanimanje vlada tudi v sosednjih občinah Ribnici in Loškem potoku. Ustanovni občni zbor naše mestne organizacije se bo kmalu vršil, zato naj pripravljalni odbor stori svojo dolžnost, da bo naša prireditelj čim sijajnejša. — Krajevno poverjenišvo.

GORNJI LOGATEC. Naši sokolski diletantje so nas minulo nedeljo zopet presenetili z

vrlo povoljno uspelo burko «Cigani». Vsi igralci so bili več ali manj na svojem mestu. Posebno moramo pohvaliti oba solista, ki sta pela ko dva slavčka. Med odmori je sviral novi tamburaški zbor, ki nam utegne dati še marsikako urico razvedrila. Predstavo je posetila večja družba somišljenikov iz Hotederšice. Žalibog jim poseta ne moremo vrnuti že prihodnjo nedeljo, ker imamo ustanovni občni zbor domačega Sokola. Pa drugikrat! — Kanclist Budin baje namerava oživeti tukajšnjega Orla. Posebne nade stavlja v gorenjevaške pretepače, ki so napadli in telesno poškodovali več naprednih fantov samo iz političnega sovraštva. Zadevo ima sedaj v rokah sodišče. K Orlu bodo sprejeti le tisti, ki bodo sodnijsko obsojeni. Godni so pa tudi tisti paglavci, ki so med sokolsko predstavo ukradli skozi okno na odru gramofonske plošče in jih zmetali daleč na njivo. Po njih delih jih boste spoznali!

ŽETALE. Pri nas je vedno kaj novega, samo po navadi nič prida. Na velikonočni ponedeljek so ponoči napadli pridnega fanta Josipa Pulkota ter mu zlomili dve rebri. Ali živimo med divjaki? Podivjanosti je že res mnogo krivo vino, a mnogo bolj neolikanost naše mladine, ki ne čita ničesar drugega kakor klerikalno časopisje, ki jo enako zastrepnja kakor svoje dni tujski šnops. Klerikalni fantje se v okrilju farovške tovaršije čutijo popolnoma varne zoper grehe in brez vesti uprizarjajo raznovrstne hudobije. — Nadalje se je pripetil čuden slučaj, da je neka ženska ukradla rogaškemu konjedercu puško. Če se bodo ženske začele že pušk lotevati, potem bo naš svet resnično kmalu postavljen narobe. Toda naši orožniki znajo zelo dobro vohati. Stražmojster Kodela je puško takoj našel in tatica je morala na «gostivanje v lükjo». Njej se morda to še čudno zdi, da so jo zasačili, a še bolj čudno bi bilo, ako bi ubogi konjač namesto s puško moral z dečnikom loviti pse, posebno še sedaj, ko je strogi pasji zapor. In psi so včasih bolj nedolžni kakor tatovi! — Skoro sem vam pozabil povedati, kako se sedaj vsi tisti, ki so klerikalno volili, hvalijo, da bodo gospod Korošec napravili vse «falejši» in da bo «štibra» z vsakovrstnimi dajatvami vred znižana na

kamro». Po oficirjevem naročilu sem v luknji ostal en teden. Ko so mi minuli dnevi, me pozovejo v kancelijo in me odpravijo k Janezom v Ljubljano.

Tam me je muštral neki sitni Kočevar. Seveda kar samega me je preganjal za Ljubljanico. Skakanja sem napravil več ko preveč, trgal sem čevlje — no, pa saj so jih imeli dovolj. Toda meni je skakanja končno bilo preveč in nekoč se lepo ustavim pred frajtartarjem ter mu zabrusim v obraz: «Veš, dragi prijatelj, sedaj pa še ti skakaj malo okrog. Kričal bom pa jaz.» Na te besede skoči zelena kočevarska glista vame in me hoče zgrabiti za ušesa, jaz pa ga objamem čez pas in ga tiram naravnost v vodo, rekoč: «Mojih ušes ne boš cukal, saj niso oslovska. Na, ker vedno zevaš nad menoj, napij se tukaj Ljubljanice!» In sem ga štrbunknil v vodo.

Na Kočevarjevo kričanje se je hitro zbralo nekaj ljudi, ki pa so se zadovoljno smehljali, opazujoč Kočevarja, ki je capljal po vodi na drugo stran. Moker kakor cucek je zbežal v kasarno, po mene pa je prišla patrolja in me odvedla v arest...

Zvijali in skušali so me na vse načine, jaz pa se nisem vdal, češ, naj že bo, kar bo!

Ko so videli, da z menoj ne opravijo ničesar in ko je tudi vojaški zdravnik tako nekako pritrđil, so mi dali odpustnico in me pognali domov. Mislili so, da sem tam pozabil eno kolesce. Pa še tokrat sem jih potegnil za nos. Dejal sem, da ne vem več, kje sem doma in morali so mi dati vojaka, ki me je spremljal v domačo vas. S tem je bila končana moja vojaška služba — resnično poprej, nego se je v domačih logih oglasila kukavica...

To je storila narejena neumnost in pa iskrena ljubezen.

Prebrisani Jakec je dandanašnji trden zakonski mož in še večkrat rad pripoveduje o ljubeznivostih svoje vojaške dobe.

Kadar pa se z ženo kaj malega sporečeta, jo lepo poboža in potolaži: «Ljubica, ne bodi žalostna!» Pa se mu ženka vselej nasmeje...

Drnulec v pektu.

Oho, Drnulca pa že poznamo! Ko smo govorili o «pobožnih ljudeh», smo videli, da se je naš dragi Drnulec srečal s Krempljevo Polonco, ki se je popoldne namenila k rani maši. Toda, kar se je nekoč dogodilo

Drnulcu, je bilo še hujše kakor Polončina nezgoda. Naj vam povem!

Na svetega Mihaela dan je v Mengšu semjem. Tudi Drnulec je tja gnal kravo, prodal jo za težke goldinarje in si nato v oštariji izdatno osvežil grlo. Domov se je vrnil šele v poznih popoldanskih urah.

Najsi bo poletli ali pozimi Drnulec leži vedno za pečjo. Tako je tudi tokrat vinjen in truden zlezal k svoji stari prijateljici, kakor je imenoval domačo peč, ki je bila že precej razmajana. Drnulec pa je v spanju začel nenkrat razbijati po ubogi peči — kajti sanjal se mu je, da se pretepava v gostilni... Isti dan je žena dobro zakurila, ker je sušila orehe. Ko je Drnulec tako razbijal po svoji glinasti prijateljici, se mu hipoma podere obok in Drnulec zdrkne v vroče brezno med orehe. Ves je bil zmeden, začela ga je mučiti vročina, premetaval se je sem in tja in nikjer ni videl izhoda.

In tako se mu je v vinjeni pameti razjasnilo, da je padel v pekel. V kratkih hipih je bil pogubljeni Drnulec znojen kakor mokra miš. Okrog in okrog je bila tema, izhoda nikjer, a vročina kakor v vrelem olju... V tako strašnem položaju se Drnulec ni še ni-

groše. Ne moremo oporekati, tudi nam bi bilo prav, če bi se to izvršilo, samo da nam Korošec tega ne bo priporil. Tu v tem ubogem goratem kraju je komaj sneg skopnel in nismo še jedli salate, za zemljiški davek pa že drugič terjajo. Vino ne gre nikamor, pač pa bo galica štirikrat dražja kakor so vinske cene. Svlnje nam navadno pocepajo, živina se le počasi redi, ker nimamo krme. Tudi gozdovi niso naši, njihov lastnik so stric Windischgrätz, ki se pa nič ne dajo «zglihati» za nizko ceno. Mi smo lahko tiho, samo da imamo agrarno reformo in agrarni odbor. Res ni marsikaj v redu in zato tudi mi s klerikalci vred čakamo, da se izpolni njihova volja. Če pa ne bo kmalu drugače, se bomo s klerikalnimi hvalisarji s Korošcem vred drugič drugače pomenili.

ZIGMARICE. Gasilno društvo se na tem mestu najskrenejše zahvaljuje vsem, ki so pripomogli k lepemu uspehu sestanka na dan 15. t. m. Posebna zahvala gre našim podpornim članom, ki so se v tako velikem številu pridružili krogu gasilcev in s tem položili temelj za nadaljnji razvoj gasilstva. Pokazali so zmisel za tako potrebno in prekoristno društvo, ki bo lahko v čast občini in v korist splošnosti.

Kmetijski glasnik

LIZAVA ŽIVINA.

Če postane živina lizava, je to vedno znak *pokvarjene prebave*, pa naj že prihaja ta pokvarjenost od koderkoli. Najraje se pojavlja lizavost, če manjka v krmi rudninskih snovi, ki so potrebne za redno dobro prebavo, ali če je suha krma sploh premalo tečna ali pa če pokladamo premalo krme, tako da se želodec niti ne napolni, kakor bi bilo treba itd. Ta bolezen se sploh rada pojavlja v letih suše, kakršno smo trpeli v zadnjih dveh letih.

Lizavost pri živini je dolgotrajna bolezen in konča tudi s tem, da nam obolele živali poginejo, če jim o pravem času ne pomagamo. Lizava živina začne lizati vse, kar ji pride pred zobe, tedaj jastri, zid itd. Žival dobi slast za gnojnico in kunje. Dobro krmo in čisto pijačo pa zavrača. Sploh dobi slast za tvarine, ki niso za goveji želodec. Naravno

koli nahajal, odkar se je čutil moža v lastni koži. Strašne misli so se ga začele pollaščati, pred dušo so se mu pojavili vsi lažji in težji grehi, češ, sedaj je pa konec...

Na srečo je začul glas svoje ženice, ki se je v kuhinji pogovarjala s sosedo Macafelo. To mu vlije pogum in tolažbo v potrto srce.

«O, Katra, Katra, pomagaj mi, če le moreš! Nikoli te ne pozabim, vedno te bom imel rad, samo iz pekla mi pomagaj!»

Tako je Drnulec obupno klical svojo ženo na pomoč. Precej truda je imela z njim, preden ga je rešila iz peklenke pogube v domači peči.

Od tega časa ima Drnulec svojo ženko zares pristrčno rad. Če se mu kdaj pripeti, da si zopet zamoči grlo in se potem izpozabi doma s kako ostrejšo besedo, mu ženica hitro zabrusi: «Čakaj, dedec, ako boš tako hudoben, resnično prideš v peklo! Takrat te pa ne bom več rešila — ker te ne bom mogla.»

In se zasmejeta oba in sta oba srečna. Glinasto staro prijateljico pa je dal Drnulec lepo popraviti in sedaj zopet brezskrbno hodi počivati v njeno toplo naročje.

je, da dobe take živali mršavo dlako, trdo kožo, da nam shujšajo in nazadnje tudi poginejo.

Če se pojavi lizavost, potem je treba, da se krma po možnosti izpremeni. Pomagati je treba s krmo, ki je tečna in bogata na beljakovinah. Pokladati je treba tudi sol in skrbeti, da ne manjka v krmi fosforovokislega apna. V ta namen se priporoča tudi pokladanje klajnega apna.

Da se želodec prej popravi, je prav, če pomagamo tudi z domačimi zdravili. Priporoča se v tem slučaju zmes encijanove štupe, stolčenihi brinjevihi jagod, kuhinjske soli in moke. Ta zdravila naj se dajejo v podobi svalkov, ki jih napravimo, če jim primešamo nekoliko vode. Taka zdravila je dajati vsak dan, dokler se ne povrne potrební tek.

Pomagati je obenem tudi z drgnjenjem kože (z ribanjem), da postane koža zopet mehka. To drgnjenje naj se vrši redno vsak dan in po vsem životu. Trdokožnost (kožni sajevec), ki se pokaže obenem z lizavostjo, se čuti najbolj na rebrihi, zgoraj ob obeh stranehi hrbta. Če primeš za tako kožo, se koža trdno drži života in je sploh bolj trda. Z rednim, vsakdanjim ribanjem se kožno delovanje zopet oživi in popravi, k čemer pripomore seveda vsa pravilna telesna preosnova kot posledica popravihene prebave.

KAJ ZAHTEVAMO OD PLEMENSKE SVINJE?

Kdor se peča z rejo plemenskih svinj, mora gledati, da redi živali, ki so v vsakem oziru sposobne za to. Plemenska svinja mora biti *dobre krvi*, mora biti *rodovitna* in *dobra dojka*. Vrednost dobre plemenske svinje se pozna prav za prav šele po prvem in drugem gnezdu. Takrat se stoprav prepričamo o njeni rodovitosti in o njeni vrednosti za odgajanje praseta.

Če odbiramo praseta za rejo in v plemenske svrhe, jih najlaže presojujemo po rodovitosti in vrednosti matere. Svinjice za pleme je jemati zaradi tega načeloma le iz rodovitnih gnezd in še najbolje iz drugega ali tretjega gnezda, ker so praseta iz poznejših gnezd navadno tudi bolj razvita. Pri tem je dajati prednost spomladnim gnezdom, ker se praseta, v tem času rojena, bolj krepko razvijajo.

Pri odbiranju je gledati tudi na *telesni razvoj*, zlasti na to, da so dolgega in zarodnega života in da imajo zadostno število sesnih bradavic, ker se tudi po številu teh bradavic rada ravna prihodnja rodovitost. Širok, dolg in globok život nam je najbolj všeč pri teh živalih. Če odrejamo od domačih svinj mladiče za pleme, potem je obrati v ta namen najbolj razvite in najlepše živali. Nikakor pa ne smemo puščati za pleme živali, katerih nismo mogli prodati in ki so nam ostale doma kot izbirek. Naglašam to namenoma, ker se take napake dogajajo po naših krajih. S takim ravnanjem ne pridemo naprej!

Plemenska svinja se mora odlikovati tudi z vsemi drugimi lastnostmi, ki so potrebne prašičjemu rodu. Je treba, da je *ješča* in da se *rada redi* in *debeli*. Končni cilj vsake reje je ta, da imamo živali, ki se rade in dobro opitajo s to krmo, ki je pri nas običajna za pitanje.

Priporočajte in širite „Domovino“!

Gospodarstvo

TRŽNI PREGLED.

ŽITO: Cene nekoliko oslabele. V Vojvodini se je tržila pšenica po 445 do 455 Din, rž po 365 do 375 Din, ječmen po 300 do 312½ Din, oves po 292½ do 300 Din, turščica po 250 do 260 Din, moka št. 0 po 700 Din, otrobi, pšenični, po 162½ za 100 kg. — Stanje posevkovi je v vsej državi zelo povoljno in kaže na dobro letino. Letos je v naši državi precej več polja posejanega z žitom nego lani.

ŽIVINA: Cene visoke. V Zagrebu se je tržil kilogram žive teže: volí prvovrstni po 16½ Din, drugovrstni po 12 Din 25 p do 12½ Din, tretjevrstni po 8 do 9 Din, teleta boljša po 16 do 17½ Din, slabša po 15 do 16 Din, sremške debele svinje po 27½ do 28 Din, polpitane po 25 do 27½ Din.

VINO: Cene na Hrvatskem nazadovale. Kupčija povsod slaba. V zelo težkem položaju se nahajajo zlasti banatski vinogradniki, ki imajo mnogo vina, pa ne vedo kam z njim.

JAJCA: Cene so se nekoliko ustalile, ker ne pride ravno preveč jajc na trg. Komad se je tržil zadnje dni po okoli 1 Din 25 p do 1 Din 30 par.

KRMA: Cene v Mariboru: sladko seno 212 do 222 Din, ovsena slama 150 Din za 100 kilogramov. — Cene v Zagrebu: seno 135 do 175 Din, detelja 187½ do 212½ Din, slama 105 Din za 100 kg.

HMELJ: Na Češkem so cene narastle na okoli 930 češkoslovaških kron za 50 kg, to je nad 200 naših kron za 1 kg. Naš hmelj, ki žal po svetu ni znan, ne doseže takih cen.

— Vrednost našega denarja. Na zagrebški borzi se je dobilo dne 24. aprila: 1 dolar za 95 do 96 Din, 100 laških lir za 477½ do 480 Din, 100 avstrijskih kron za okoli 14 par, 100 nemških mark za okoli 32 par, 100 češkoslovaških kron za okoli 290 Din.

— Obtok bankovcev v naši državi. Dne 15. aprila je bilo v naši državi v obtoku za 5 milijard in 435 milijonov dinarjev papirnatega denarja.

— Zagrebški veliki sejem se je otvoril prošle nedelje. Sejem je živo obiskan. Med inozemskimi razstavljalci delajo dobre kupčije zlasti Francozi.

Beleške

+ **Brezprimerna podivjanost.** Ne v Sloveniji niti v celi Jugoslaviji ne najdeš lista, ki bi se mogel po svojem škipetarskem rokmavharstvu kosati z mariborsko „Stražo“. Ta klerikalna kunjá brezobzirno in dosledno pljuje na vsakogar, kdor ni klerikalec, a zaščite pred zakonom ne moreš dobiti, ker je odgovorni urednik „Straže“ državni poslanec, katerega zaradi imunitete ne moreš pozvati pred sodišče. Jasno je, da si je „Straža“ postavila za odgovornega urednika poslanca, da potem lahko nekaznovano uganja za njegovim hrbtom svoje perverzne politične orgije. Poudarjamo, da ravno „Straža“ nima nikake pravice, zgražati se zaradi udarcev in zaušnic, ki sta jih bila deležna te dni njuna urednika gg. Žebot in Golec. Gotovo ni odobravati takega početja, ali razumljivo je, da zavre kri zaradi tolikih obrekovanj človeku, ki si ne more poiskati na drug način zadoščenja. „Straža“, ki je kulturna sramota za Slovence, da, za vso državo, si upa še gobeždati o nekulturnosti, zločinih, vanda-

lizmu Orjune. Ljudje okoli „Straže“, ali verjamate v krščanstvo? Pisava „Straže“ je bogokletno norčevanje iz verskih nauk in pposurovljanje našega ljudstva, ki bo v svoji mevednosti začelo smatrati obrekovanje in zmerjanje po „Stražinem“ kopitu za božjo zapoved. Pristaši SLS, ki mislite pošteno, ali odobravate „Stražino“ surovo pisanje?

Sokolstvo

Ustanovitev Sokola v Gornjem Logatcu. V medeljo, dne 22. t. m., se je vršil ustanovni občni zbor «Sokolskega društva v Gornjem Logatcu». Udeležba je bila odlična. Savez je bil zastopan po dveh in župa po šestih delegatih. Navzoči so bili tudi bratje iz Dolenjega Logatca. Imena soglasno izvoljenih odbornikov nam jamčijo, da bo društvo, ki šteje že ob ustanovitvi 79 članov in članic, krepko uspevalo. Mladina, okleni se organizacije, ki je v prvi vrsti tebi namenjena!

Sokol v Šv. Vidu nad Ljubljano proslavi 5. avgusta 15letnico obstoja z javno telovadbo in veselico. Opozarjamo bližnja bratska društva, da na ta dan ne prirejajo svojih prireditiv.

Ribniško sokolsko okrožje. Prireditve: Dne 6. maja pešizlet Velike Lašče—Ribnica na Grmado, 3. junija javni nastop v Kočevju, 17. junija izlet Kočevje—Ribnica—Dolenja vas na Jesenice, 3. julija pešizlet Loški potok—Sodražica—Ribnica na Travno goro, 5. avgusta vsa društva okrožja neobvezen pešizlet k Svetemu Gregorju. Za vse društvene nastope okrožja bo pravočasno obveščeno. Okrožje.

Prosveta

A. Melik, Jugoslavija. Zemljepisni pregled II. del, 2. snopič. Cena 26 Din, s pošt. nino vred 26-50 Din. Izšel je zadnji snopič Melikovega zemljepisnega popisa naše države, ki prinaša zemljepisne podatke o Črni gori, Vojvodini, Srbiji in Macedoniji. Popis posameznih pokrajin in krajev je točen in zanimiv. Malokatera knjiga nudi toliko zanimivih podrobnosti kot Melikova, kljub temu je pa pregledna in za spoznavanje Jugoslavije vsakomur nujno potrebna. Boljšega popisa naše države doslej nimamo. Kako je javnost sprejela prejšnje snopiče, kaže najbolje dejstvo, da je prvi zvezek že davno razprodan. Pravkar izišle snopiču je pridejana tudi pregledna karta Jugoslavije, ki bo vsakomur služila. — Istočasno z zadnjim snopičem je izšla tudi boljše mehko vezana izdaja celega drugega zvezka z zemljevidom vred. Ta izdaja velja 65 Din, s pošt. nino vred 67-50 Din. Naroča s pri Tiskovni zadrugi v Ljubljani.

Novosti

* Kraljica Marija v Dalmaciji. Potovanje kraljice Marije po Dalmaciji je zvezano z velikanskim navdušenjem prebivalstva. V vsakem mestu, kamor kraljica dosepe, se k sprejemu zbere na tisoče ljudi iz bližnje in daljnje okolice. Posebno gniljiv je bil sprejem v Dubrovniku, Splitu in Šibeniku. Ljudstvo je kraljico obsipalo s cvetjem, kar je na kraljico tako učinkovalo, da si je od ganotja brisala solze ter se zahvaljevala za izkazano ljubezen doobrega dalmatinskega ljudstva.

* Ne pozabite! Odbor za prenos l. 1918. zaradi upora v Judenburgu ustreljenih vojakov 17. p. p. je razposlal nabiralne pole za nabiranje prostovoljnih prispevkov. Iz do-

sedanjih uspehov ugotavlja odbor dejstvo, da so se naši prošnjji v obilni meri odzvali predvsem delavci in uradniki. Pogrešamo odzivov večjih industrijskih, trgovskih in denarnih zavodov in bogatejših posameznikov. Ponovno prosimo, da slovenska javnost pokaže, da ni pozabila strašnih dni bojev za našo svobodo. Prispevke je pošiljati na naslov: Odbor za prenos l. 1918. zaradi upora v Judenburgu po prekem sodu ustreljenih vojakov 17. p. p. v Ljubljani.

* Smrtna kosa. V Framu pri Mariboru je prejšnjo sredo umrl upokojeni učitelj g. Leopold Šerbinek. Pokojnik je bil vedno odločen naprednjak. — V Krškem je umrla ga. Amalija Jugović, roj Papež, veleposestnikova vdova iz ugledne rodbine. Bila je daleč naokrog spoštovana kot izobražena in dobrončna dama. — V Novem mestu je umrla g. Filipina Smola, vdova po višjem sodnem svetniku. — V Srednji vasi pri Poljanah je umrl posestnik Anton Rupnik, p. d. Jernejc. Rodom Primorec se je po prevratu preselil iz Vipave v Srednjo vas, kjer si je kupil novo posestvo. Bil je pristaš napredne stranke. — V Kandiji pri Novem mestu je umrl g. Anton Sedlar, trgovec z lesom, posestnik in gostilničar. — V Višnji gori je umrla posestnica in gostilničarka gospa Franja Nadrahova. Kot skrbna gospodinja in zavedna Slovenka je daleč naokrog uživala splošno uglednost. — V Dragi pri Stični je umrla ga. Ana Pour v visoki starosti 82 let. Prirejen ji je bil zelo lep pogreb. — Blag jim spomin!

* Jubilej dela. Te dni praznuje znana tovarna nogavic in pletenin M. Franzl & sinovi v Ljubljani na Privozu št. 10 petintridesetletnico svojega obstoja. Ta tvrdka je prva in najstarejša te vrste v Sloveniji in najbolj priljubljena pri vseh trgovcih radi svojih solidnih izdelkov in zmernih cen, zato tudi krije potrebo ljubljanskih trgovcev grosistov in Slovenije skoraj da sama. Tovarna ima v obratu vse nove modele in stroje na ročni in motorni pogon. Vkljub veliki konkurenci inozemstva in tukajšnjih, obrtni in davčni oblasti neprijavljenih izdelovalcev je tvrdka M. Franzl & sinovi povsod tako uvedena, da zahtevajo po trgovinah podeželski odjemalci le «Francelrove» nogavice, ker so jim najbolj trpežne in radi tega najcenejše. Tvrdisi iskreno čestitamo k jubileju in želimo, da bi se razvijala še nadalje tako lepo kot doslej, ter jo najtoplejše priporočamo.

* Nesrečen vlak. Večerni osebni vlak, ki vozi iz Trsta preko Ljubljane na Dunaj, je prošlo nedeljo doživel dve nesreči. Pri Postojni je zadel v tovorni vlak in pri udarcu razbil več vagonov. Radi sunka je bilo tudi več oseb ranjenih. A pri nadaljevanju vožnje je tržaški vlak doživel še drugo nezgodo. Na postaji Sava pri Zagorju je zadel v tovorni vlak in navzlic nagli zavori zadel s tako silo v prazne zadnje vozove, da so se zrinili na kup in razbili. Človeških žrtev ni bilo. Po celonočnem trudu je bila zjutraj proga očiščena in promet zopet omogočen.

* Radičeva valuta. V neko hribovsko hrvatsko vas, ki šteje same vnete Radičeve pristaše, se je nedavno pripeljal lepo oblečen gospod in povabil vaške može v gostilno k sestanku. Tam je iz torbe izvlekel in razložil na mizo svežnje starih avstrijskih bankovcev in razodel prisotnim, da je prinesel zamenjat valuto nove Radičeve republike, ki bo odslej veljala namesto «prokletih srbskih dinarjev». Seljaki so skočili domov in prinesli ves svoj denar mlademu gospodu, ki pri zamenjavi ni

bil nič izbirčen. Vzel je namreč tudi najbolj razdrapani dinar in ga zamenjal z lepim avstrijskim, oziroma Radičevim bankovcem. V kolikor seljaki niso več imeli «srbskega papirja», je gospod od njih nakupil raznovrstne vrednosti, jih zložil na voz in se bogat odpeljal iz sela. Toda veselje vaščanov, da so tako naglo prišli do «republikanskih» bankovcev, je trajalo le preko noči. Ko so se drugi dan podali v bližnje mesto nakupovat razne potrebščine, jim trgovci za ničvredni papir niso hoteli dati niti drobtine. Tako se je tem vnetim republikancem razodelo, da so postali žrtev sleparije. Prošiti so morali za pomoč pristojno oblast, kajti tudi Radič sam ne mara svojih dinarjev zamenjati za ničvredni avstrijski papir...

* Kake posledice rodijo Radičeve hujskarije, o tem je podal primer žalostni dogodek v selu Šagudovac. Prejšnji ponedeljek je prišla v vas orožniška patrolja iskat dva mladeniča, ki se nista odzvala pozivu k vojaški službi. Komaj se je patrolja prikazala v vasi, se je hipoma zbralo okrog 50 mož, ki so se s krepeljci in noži pognali proti orožnikom. Da se izognejo napadu, so se orožniki umaknili, toda radičevskim vaščanom kri ni dala miru. Ker so le bolj in bolj pritiskali za patroljo, so orožniki v silobranu začeli rabiti orožje. Pri tej priliki so bili smrtno zadel trije seljaki, deset pa jih je bilo ranjenih. Nahujskani kmetje so se prejšnji dan nahajali na radičevski skupščini, kjer se je hujskalo proti temu, da bi Hrvati dajali vojake. Radičevsko zločinsko podivjevanje je kar drugi dan rodilo krvave sadove.

* Dva dušna pastirja pred sodiščem. Pred mariborsko okrožno sodnijo sta se prošli teden morala zagovarjati kaplan Leopold Amon in župnik Fran Zagoršek s Ptujске gore. Ta dva maziljena gospoda sta namreč na nekem klerikalnem shodu najnesramnejše blatila politično delovanje demokratskega voditelja dr. Žerjava. Ko ju je sedaj sodišče prišlo za ušesa, sta oba dušna pastirja v svoj zagovor zavajala, da sta vse grde očitke črpala v smrdljivem kanalu mariborske «Straže» in drugih klerikalnih listov. Predsednik kazenskega senata jima je zato podal zares umestno pridigo, da naj bi oba politikujoča duhovnika kot izobražena raje ljudstvu podajala vzgled lepega obnašanja, ne pa ga še bolj podivjevala s časopisnimi psovkami, ki smrdijo same po sebi. V svrhu nadaljnega zaslišanja je bila razprava preložena.

* Žrtev politične strasti. V Ladimirovcih na Hrvatskem so radičevski seljaki iz politične strasti napadli v gostilni svojega soseda demokrata Trzića. Seljak Maričić je pograbil puško in Trzića ustrelil. Ko je ranjenec umrl, so se mu podivjani radičevci rogali: «Pojdi zdaj k Pribičeviću, da ti pomaga!» Žalosten primer podivjanosti pride v kratkem pred sodišče.

* Drzni plezalec. Preteklo nedeljo so Zagrebčani opazovali nenavaden prizor. Na visoki stolp zagrebške katedrale je plezal mladenič, dospel ob napeti pozornosti ljudske množice, ki se je zbrala pred cerkvijo, do križa, obdržal se tam ob jabolku in si razgledoval mesto. Predrzní mladenič si je v višini tudi zažgal cigareto, mahal ljudem v pozdrav in se nato ob grobni tišini številnih opazovalcev počasi plazil nazaj s stolpa. Ko pa je vstopil v lino, ga je že pričakoval detektiv, ki je korajžnemu mladeniču razodel, da mora z njim na policijo. Množica je drznemu plezalcu privedila ovacije, ko so ga v kočiji odpeljali

na policijski urad. Piše se Štefan Kosinj, je star 21 let in nameščen kot mehanik v tramvajski delavnici. Na policiji je izjavil, da ne pozna strahu in omedlevice ter da bi rad šel k zrakovplovstvu. Zaenkrat pa mora prestatu kazni zaradi nedovoljene vratolomnosti.

* Človek z zvezde Marsa je zadnje čase prebival v Sarajevu. Pripovedoval je, da je z Marsa prišel na zemljo, da oznani ljudem velik potres, ki bo ljudi zadel v avgustu zaradi grehov in nejevere. Zatrjeval je, da se v njem nahaja duh papeža Pija II. in da lahko poljubno odhaja na Mars in zopet nazaj na zemljo. Novica o tem čudaku se je kmalu raznesla po mestu in okrog po okolici. In glej! Kmetje so trumoma začeli prihajati v Sarajevo, da vidijo svetnika. Prinašali so mu tudi otroke, da jih je blagoslovljal, in mu oddajali svoje naslove, da se jih na Marsu zopet spomni in jih priporoči v nadzemeljsko milost. Končno se je za mladega čudaka začela zanimati tudi policija. Je seveda takoj spoznala, da je ta Pij II. malo udarjen in ga oddala v zavod za umobolne. Tam je sedaj konec njegove glorioze.

* Dve ženi ima seljak Triša Ninković v sarajevskem okraju. Ni turške vere, rad pa ima obe: zakonska žena mu je nedavno povila dvojčke, druga tovarišica, ki tudi prebiva v njegovi hiši, pa pred par dnevi — trojčke. Sarajevski listi, ki podrobneje popisujejo ta slučaj, zatrjujejo, da vsi trije »zakonci« živijo v ljubezni in slogi. Seveda, zato jim pa tudi ne manjka — božjega blagoslova...

* Za čast. V Zenici je seljak Marko Jozić z nožem zaklal svojo ženo. Jozić je zaposlen v rudokopu in je dognal, da njegova žena občuje z nekim okoliškim seljakom. Žena mu je vse priznala in ga prosila odpuščanja, toda Jozić ji je v svoji vročekrvni maščevalnosti zasadil nož v prsi. Nato je prihitel s krvavim nožem na cesto in se prijavil bližnjemu stražniku. Žena Kata ima sicer globoko rano, a so jo takoj odpravili v bolnico in ni izključeno, da okreva.

iz raznih krajev

* V Št. Vidu pri Logatcu je gostilničar Fran Zalar hotel iz gostilne odpraviti prepirljivega Janeza Vidmarja. Ta pa je v jezi potegnil nož in ga Zalarju zasadil s tako silo v trebuh, da so mu izstopila čreva. Težko ranjenega Zalarja so prepeljali v ljubljansko bolnico, Vidmarja pa v zapor.

* V Polomu pri Kočevju se je odigrala strašna žaloigra. Gostilničar in župan Lobé je z lovsko puško na dvorišču ustrelil svojo ženo, ki se je takoj zgrudila mrtva na tla. Kaj je moža privedlo k strašnemu činu, bo dognalo sodišče. Nesrečna pokojnica je bila splošno priljubljena. Zapušča tri mladoletne otroke.

* V Zrečah je požar upepelil lesnemu trgovcu Martinu Kračinu živinski hlev, poln krme ter shrambo živin in poljedelskega orodja.

* V Št. Vidu pri Grobelnem so neznani tatovi izvršili drzen vlom v trgovino Vinka Narata. Predrli so debeli zid ter znosili na voz vse, kar so našli na policah. Škoda znaša skoro pol milijona kron. Kdor izsledi tatove, dobi visoko nagrado.

* Na Zgornji Polskavi pri Pragerskem se je prošli teden dogodila smrtna avtomobilska nesreča. Na znanem ostrem ovinku pred Finžgarjevo gostilno se je avtomobil zagrebškega trgovca Strizakovića v polnem diru zaletel v jablan kraj ceste, podrli drevo, kakor bi ga odrezal in se nato razbit zaletel še v bližnji

brzovjavni drog. Strizaković je s tako silo padel na tla, da se mu je razbila glava in je kmalu umrl. Šofer pa je po čudnem naključju z malimi poškodbami ostal pri življenju. Ponesrečni Strizaković se je šele pred dvema tednoma poročil.

* V Pobrežju pri Mariboru so trije fantje napadli invalida Stanislava Hergamansa, sedlarskega pomočnika v Pobrežju. Hergamans, ki je pred kratkem prišel iz bolnice, je videl le na desno oko in sedaj so mu siroveži izbili še to, da je revež slep. Prepeljali so ga v bolnico, fante pa polovili in jih posadili, kamor spadajo.

Zdravstvo

PROTIALKOHOLNO GIBANJE PRI NAS IN DRUGOD.

Prvi, ki so započeli protialkoholno gibanje, so bili tako zvali »kvekerji«, znana protestantska verska sekta v Angliji. »Kvekerji« so v sedemnajstem in osemnajstem stoletju pridigovali v Ameriki zmernost v jedi in pijači kot božji zakon ter je pod njihovim vplivom nastalo leta 1813. v Bostonu v Ameriki prvo protialkoholno društvo na svetu.

Leta 1851. se je osnoval v Ameriki »red dobrih templarjev«, ki je še danes najmočnejša protialkoholna organizacija na svetu. Prvo zabranilo trgovine z alkoholnimi pijačami je izvedla že leta 1815. ameriška država Maine, a njej so sledile druge, dokler se ni končno leta 1919. zabranila proizvodnja, prodaja in uvoz alkoholnih pijač na vsem ozemlju Zedinjenih držav.

V Angliji so se osnovala prva protialkoholna društva okoli leta 1832., a nastala so kakor v Ameriki pod vplivom protestantske cerkve. Za Anglijo je bilo protialkoholno gibanje najjačje v germanskih državah, in sicer v Švediji, Norveški, Nemčiji, Danski in Švici ter končno v Finski. Protialkoholno gibanje je najslabše v katoliških državah: v Franciji, Španiji, Portugalski in Italiji. Ravno isto velja za Grčijo. To pa zaradi tega, ker se v teh državah prideluje mnogo vina. V Avstriji je protialkoholni pokret močan na Dunaju. Tudi Češka pokazuje gibanje proti alkoholu.

Uspuh protialkoholnega gibanja je danes ta, da je alkohol popolnoma zabranjen v Zedinjenih državah, v Finski, v Norveški, v Turčiji, na Islandu in menda tudi v Rusiji, odkoder pa nimamo sigurnih vesti. Omejeno je vživanje žganja in močnih vin v Švedski, Danski in Belgiji, a državni monopol je žganje v Nemčiji in Švici. Edino absint, ki je najmočnejše žganje, je zabranjen od leta 1915. skoro po vsem svetu.

Protialkoholno gibanje je najbolj razširjeno, kakor je razvidno iz gornjega, v protestantskih, a najmanj po katoliških državah. Zato so tudi ljudje v omenjenih protestantskih državah čilejši in poštenejši nego drugod. Kako vpliva strup alkohola, se vidi najbolj iz tega, da je vživanje žganja in drugih alkoholnih pijač skoro popolnoma uničilo indijanska plemena v Ameriki.

Alkohol razsaja žal tudi med nami Slovenci, ki preveč častimo pijanstvo in smatramo žganje in vino celo za zdravju potrebno. Pri nas se dobe zločinski starši, ki napajajo celo nedorasle otroke s tem strupom in se jim smeji, ako pijani brbljajo. Taki bedasti starši pač ne zaslužijo drugega kakor batine, ker ne kradejo s tem otrokom

le zdravja, temveč uničujejo tudi njihovo duševno svežost. Uživanje alkohola vpliva slabo na potomstvo in ako potem otrok še sam pije alkoholne pijače, se ni čuditi, da imajo ravno starši pijanci največ napol ali popolnoma bebastih otrok.

Mlečnokislno skisanje ali cikanje sadjevca

Josip Zupanc, okrajni ekonom v Ptujju, piše v svoji ravnokar v samozaložbi izišli knjigi »Konzerviranje sadja in vsakovrstne povrtnine za domačo uporabo« o tem takole:

Bakterije, ki povzročajo n. pr. skisanje zelja, repe in mleka ter so zaradi tega koristne, sadjevca lahko postanejo opasne, ako pridejo vanj in v njem razširijo svoje životno delovanje. V sadjevca izpreminjajo v njem se nahajajočo jabolčno kislino, sladkor itd. v mlečno in masleno kislino. Sadjevec dobi zaradi tega oster, neprijeten, žgoč okus in je, kakor pravimo, ciknil.

Pretopla shramba, nepopolno kipenje, predolgo odlaganje s pretakanjem in neredno napolnjevanje posode ter sploh nesnažno pripravljavanje sadjevca pospešujejo to mlečno- in maslenokislno cikanje. S tem je že tudi rečeno, kako se ga je obvarovati. Zlasti naj se pazi, da mošt nemoteno povre, kar se pospeši s potrebno toploto, ki je najprimernejša pri 16° C. Nadalje ne smemo zamuditi pravega časa za prvo pretakanje, ki naj se vrši takoj po glavnem kipeњу, ko se je mošt umiril in po večjem izčistil. Pretočimo ga v nekoliko zažveplan sod (pol azbestnega žveplenega traka na 1 hl). Važno je tudi redno, vsaj 14dnevno zapolnjevanje.

Kakor hitro opazimo pri sadjevca cik, ga moramo pretočiti v močno zažveplan sod (dva azbestna traka za 1 hl). Bolje bi seveda bilo, ako ga pasteuriziramo, to je da ga segrevamo do 65° C, kajti pri tej vročini poginejo bolezni povzročujoče bakterije. Za pasteuriziranje je treba posebnih priprav, ki so sedaj precej drage.

Ako prično cikati majhne količine raznih jagodnih vin, ki si jih nekateri poleti pripravljajo, bodisi iz ribeza ali drugih jagod, jih moremo pasteurizirati na ta način, da jih stojimo v buteljke do vratu, zadelamo s snažnimi dobrimi zamaški, te pa prevezemo z močno vrvico ali žico. Tako opremljene buteljke postavimo v lonec, med nje in pod nje pa damo nekoliko lesene volne ali cunje. Nato lonec nalijemo z vodo in pristavimo k ognju, kjer segrevamo vsebino do 65° C. Kadar je pri segrevanju vročina zamaške iztisnila nekoliko ven, jih pritisnemo nazaj v steklenico in vrh zamaška zalijemo s parafinom ali s pečatnim voskom, steklenice pa hranimo na hladnem prostoru.

Zanimivosti

VOHANJE BOLEZNI.

Nedavno je izdal neki nemški zdravniški učenjak spis, v katerem razpravlja o zdravniškem dobro znani trditvi nekaterih učenjakov, da je bolezen mogoče vohati. Omenjeni učenjak zagotavlja, da ima izdihani zrak opasno bolnih oseb, ki so že tik pred smrtjo, mrliški duh. On sam je za časa hudega razsajanja španske bolezni opazoval več takih primerov. Samo ena bolnica je bila izjema. Ta je že kazala znake umiranja in je tožila, da smrdi njena sapa po mrličih, vendar se je posrečilo ozdraviti jo. V vseh ostalih primerih se je

izkazal nastop mrliškega duha v izdihavanem zrakcu kot znamenje skorajšnje smrti.

O velikem nemškem skladatelju Mozartu pripovedujejo, da je na smrtni postelji dejal sestri svoje žene: „Jaz imam že mrliški okus na jeziku“. Skoro gotovo so že stari zdravniki poznali ta mrliški duh smrtno bolnih oseb in se torej to opazovanje sedanjih zdravnikov me more imenovati kot šele sedaj dognano.

Da imajo mnoge živali mnogo boljše voh nego ljudje, je znano. Taka žival, ki ima izredno dober voh, je n. pr. pes, ki na daleč okoli ovoha vsako stvar. Pri tej priliki ponovimo dogodnico, ki smo jo nedavno prinesli, in ki je nastopna: Zdravnik je bil na obisku pri težko bolnem možu in je zagotovil njegovo ženo, da za njenega moža vsaj 24 ur ne obstoja nikak nevarnost. Bolnikov pes pa se je skrival v teman kot, pričel tuliti in zavijati ter se ni dal preprositi, da bi šel k svojemu bolnemu gospodarju. Mož je umrl dve uri pozneje. Pes je radi svojega izvrstnega voha točneje vedel, da se zgodi nesreča, nego učeni zdravnik. Da je živali težko ali sploh nemogoče spraviti k umirajočim, se more pogosto opazovati, in tudi kmetsko prebivalstvo ve matančno, da se bliža smrt, ako se pes boji bolnega gospodarja.

Pri našem slovenskem kmetskem prebivalstvu je najbrž prav iz tega vzroka nastala vera, da pride kmalu smrt v hišo, ako tuli pes okrog oglov. To je seveda le prazna vera, ker pes tuli iz mnogoterih vzrokov in bi pasje tuljenje po naziranju gori omenjenega učenjaka pomenilo bližajočo se smrt le takrat, kadar tuli pes pred bolniško posteljo in ne mara iti k bolniku.

Mrliški duh se voha tudi takrat, kadar zamre plod v materinem telesu, oziroma kadar se ta plod nahaja tik pred zamrtjem. S stališča znanosti je na vsak način zanimivo to wohanje mrliškega duha pred smrtjo. Z natančnejšim proučevanjem tega pojava bodo zdravniki dognali še marsikatero za zdravniško vedo koristne podrobnosti.

PRI NEBEŠKEM SINU.

Kakor znano, nosi ta zvočni naslov kitajski cesar ali mikado. Od l. 1912. je brez prestola, toda nova republikanska vlada mu je vendar pustila njegov nebeški naslov in mu povrhu priznala še visoko vsakoletno podporo.

Nebeški sinko je še mladih let: šteje jih komaj sedemnajst. Njegova soproga, s katero se je poročil nedavno, je od njega mlajša za par mesecev. Oba sta torej še precej otročja. Vzgojena pa sta zelo evropsko in sta si nadela ime Henrik in Izabela. Da bi tudi na zunaj pokazala svojo evropsko naprednost, si je nebeški sin odrezal kito. To je vzbudilo precej ogorčenja v njegovi okolici, ki jo tvorijo sami stari dostojanstveniki s častljivimi kiti in starovernimi običaji. V znak protesta so ti učeni ljudje zavzeli edino stališče, kki jim ga je dopuščal njihov položaj v bližini „nebeškega sina“, ter si pustili moško in značajno še nadalje rasti svoje kite. Mladi nebesnik pa ni uvaževal njihove opozicije in se počasi pripravljal na to, da bo dal svojim čvornjanikom brez milosti porezati repe na gljavah ter jih opraviti po evropski modi.

V splošnem pa je nebeški sin zelo priljubljen. Pesnik je. Piše pesmi in fantazira ljubavne zgodbe, ki pa le redkokdaj pridejo v široko kitajsko javnost, kajti vse so namenjene le izvoljenki njegovega srca, njegovi mladi soprogi. Živita kakor metuljčka in uživata ljubljen, svojo in svojih rojakov.

NJEGOVA PREVIDNEJŠA POLOVICA ...

Ime tovarnarja Forda slovi med imeni največjih ameriških milijarderjev. Ford ima velikanske tovarne za izdelovanje avtomobilov, ki uživajo svetovni glas. Ford zalaga z avtomobili vse države sveta. Fordovo ogromno podjetje, ki je zraslo tekom kratkih desetletij, podaja primer velikopotezne, vprav ameriške vztrajnosti.

Zdaj, ko je Ford napolnil svoje banke in blagajne z milijoni, se ga je lotilo slavo-hlepje. Kakor vsakemu vaškemu veljaku dobro dé, ako ga izvolijo za župana ali celo klerikalnega poslanca, tako se je Fordu zahotelo predsedniške časti v Združenih državah. Bližajo se volitve in Ford je prijavil svojo kandidaturo.

A prišla je nezgoda. Fordova boljša polovica je med svojimi prijateljicami izvedela, da predsedniške časti nikomur ne prinesejo na krožniku in da je zanjo najpoprej treba biti — izvoljen. V sumnji, da bi Ford lahko pri volitvah tudi propadel, je njegova žena kratkoma izjavila, da se vnaprej odreka časti prezidentovke in je svojemu možu prepovedala kandidaturo. In Ford je pred svojo ženo kapituliral.

Ameriški listi so s primernimi opazkami prinesli Fordovo izjavo, da odstopa od kandidature in da ne mara postati ameriški prezident. Morda počaka na ugodnejše razmere. Milijarder pa ostane še nadalje ...

ZVERJAD V INDIJI.

Indijska vlada je nedavno objavila statistiko smrtnih primerov, katere so povzročile zveri v Indiji tekom prošlega leta. V celem je na ta način prišlo ob življenje 25.460 oseb, od katerih največji del je umrl radi ugriza strupenih kač. Tigri so umorili 1046 oseb, volkovi 277, a leopardi, panterji in druge zveri 973 oseb.

Razen ljudi so zverine raztrgale okoli 83 tisoč živali, največ domačih. Lov na te zveri je imel v prošlem letu v Indiji nastopen uspeh: Ubityh je bilo v celem 14.938 zveri, od tega 4413 leopardov, 2273 volkov, 1850 medvedov, 1331 tigrov, 707 hijen itd. Kljub temu, da se je prošlo leto ubilo toliko nevarnih zveri, vendar število človeških žrtev lani ni bilo nič manjše nego prošla leta.

V zadnjem času so začeli v Indiji uporabljati leoparda za lov na antilope, kakor so nekoč uporabljali sokole. Izkazalo se je, da so leopardi zelo uporabni za ta posel, vendar pa jih je treba obdržati v kletkah. Za časa lova jim lovci odvzamejo okove in pridejo blizu shajališča antilop, jih spustijo in leopardi se sprva tiho in počasi bližajo antilopam; ko so pa blizu, planejo liki strela na svoje žrtve, katere poderejo na tla in jim pričnejo piti kri. Pri tem leopardi čisto pozabijo na vse, a lovci prihite in jih v njihovi zaverjenosti zopet okujejo in zaprejo. Za lov na nevarno zverino leopardov ne morejo uporabljati.

Razno

× Poljub pred zakonom. Včasih in ponekod še sedaj velja poljub, ki ga dá fant dekletu, za velikanski prestop. Celo poljubi med zakonskima marsikje niso všeč. Na Japonskem so zakoni o poljubih najstrožji in so tam zabranjeni vsi filmi, v katerih pridejo prizori s poljubovanjem. Zanimivo pa je, da pri tem na Japonskem ni zabranjeno tiskanje

nespodobnih slik. Japoncem je torej poljubovanje večji greh nego širjenje pohujšljivih slik. V eni izmed ameriških Zedinjenih držav so po zakonu poljubi zabranjeni le v nedeljah. Belgija ima stroge zakone proti poljubovanju na javnih mestih, a v Bavarski se ne smeš poljubovati na železniških postajah in na vlakih. Na newyorških postajah imajo posebne oddelke, kjer se potniki smejo poljubovati.

× Princ — trgovski potnik. Nečak bivšega kaiserja Viljema, princ Sigismund, se je po preobratu posvetil trgovini. Vztrajen je; izpočetka mu je slaba predla, zdaj pa želi postati bogat in velikopotezen podjetnik. Najprej se je v Braziliji nastanil kot agent neke hamburške velike tvrdke, ki na debelo uvaža kavo. Ob svojem odhodu v Ameriko ni hotel svoje obitelji vzeti s seboj in je ravnal prav, kajti zaslužil je malo. Počasi pa je pokazal toliko volje in spretnosti, da mu je njegov šef znatno povišal plačo. Pred mesecem je princ povabil tudi svojo ženo in otroke v Ameriko. Zgradil si je lepo palačico in vstopi s hamburško tvrdko v kompanijo. Med vsemi nemškimi princi je Sigismund v toliko manj špekulant, da ne računa več na nemški prestol.

× Tudi ljudožrci nimajo slame v glavi. Potniki, ki prihajajo z otokov Fidži, pripovedujejo, kako razumno si znajo pomagati Fidžijci, ki so sloviti ljudožrci. Fidžijcem brani vera z rokami se dotikati mrtvih teles. To je stara vkoreninjena verska zapoved in Fidžijci vedo, da tu ni ugovora. Vedo pa tudi, da se z nebom dá botati. V svoji razumnosti so začeli izdelovati posebne vilice in z njihovo pomočjo si z mrtvih teles režejo porcije. Tako je postal volk sit in koza cela. Verska prepoved s tem ni kršena, ker Fidžijci se z rokami resnično ne dotikajo mrtvih teles, vživajo jih pa vendarle in jih smatrajo za posebno tečno slaščico.

× Pasja razumnost. O pasji razumnosti se je že toliko pisalo in razpravljalo, da snov počasi postaja že dolgočasna. Vendar se znova in znova pojavljajo tako zanimivi primeri, da jih je treba zebeležiti. N. pr. nastopni dogodek: Neki kmet v Cumberlandu se je nedavno podal na semenj, da proda malo čredo ovac. Spremljal ga je domači ovčarski pes. Seljak je prodal na semnju ovce kmetu iz bližnje sošeske. Kupec je prosil seljaka, naj mu posodi psa, da bo lažje spravil ovce domov. Omenjeni kupec je nakupil še nekoliko drugih ovac in proti večeru jih je v spremstvu izposojenega psa gnal domov. Drugo jutro je bil seljak v skrbi, ker se mu zvesti pes preko noči še ni vrnil iz sosednje vasi. Že je hotel poslati hlapca ponj, ko se je pes nenadoma pojavil, toda ne sam: pred seboj je gnal čredico ovac, ki jo je seljak prejšnji dan prodal na semnju. Zvesti pes je celo noč odganjal domače prodane ovce od tujih in ko jih je končno oddvojil, jih je prignal h gospodarju v domačo vas. Izpustil ni nobene ...

× Milijonarji — samomorilci. Predsednik ameriškega društva za zaščito ljudskega življenja je nedavno obelodanil pregled samomorov v Združenih državah. V letu 1922. se je dogodilo 12.000 samomorov. Zanimivo je, da si je vzelo življenje tudi 79 milijonarjev in par sto velikih industrijcev. Gotovo so se naveličali sebe in svojega bogastva. V ostalem je med samomorilci največ duševnih delavcev: inženjerjev, bančnih uradnikov, trgovcev, častnikov. Tretjina odpada na ženske. Najstarejša samomorilka je štela 100 let, najmlajša pa 5 let.

Za smeh in kratek čas

Kaj je boljše?

Sprla sta se mož in žena. Par dni po prepiru sta kuhala jezo. Prva je zopet izpregovorila žena in globoko vzdihnila:

„Kaj bi dala, da sem zdaj-le v nebesih!“

Mož ji je sekundiral, rekoč: „Kaj bi dal, da sem zdaj-le v oštariji!“

In že je ljubezniva ženica zopet bila v ognju prepira ter je moža zavrnila z nepremišljenim vzklikom:

„Seveda! Sram te bodi. Samemu sebi privoščiš vse najboljše!...“

Goljuf.

Izak: «Kupite, mamica, to-le platno!»

Mamica: «Od vas pa že ne kupim ničesar, ker imate tako kratko mero.»

Izak: «Kratka je že, kratka, je pa zato tem bolj debela.»

Ženski kotiček

KDAJ NAJ SE DEKLE OMOŽI?

Na to vprašanje je gotovo težko odgovoriti. Mi sami tudi ne nameravamo razglablјati tega vprašanja in prinašamo zato le mišljenje nemškega pedagoga dr. Maybacha, ki pravi:

„Ali zna vsako dekle izvrševati vse hišne posle? Večina deklet niti v svojem 20. letu ne zna prirediti pečenke. Pripravljanje različnih juh ji je ravno tako neznan kakor kuhanje mnogih drugih jedi. Ona zna samo jesti. Ali se dobi kako mlado dekle, ki bi bilo tako potrpežljivo, da bi zakrpalo moževe nogavice? Ali se tako dekle ne boji velikega stanovanskega čiščenja pred Veliko nočjo kakor sodnega dne?“

Ne sme se pozablјati, da dekle, ki stopi v zakon, postane na mah iz otroka vrhovna gospodinja lastnega doma. Za tako vladanje pa mora imeti dekle gotovo pripravljenost.

V večini primer je torej omožitev deklet pred 20. letom preuranjena. Seveda so med dekleti izjeme. Sicer pa je tudi mnogo mož, ki ne zahtevajo od svojih žen, da jim te vodijo hišno gospodarstvo, temveč prepuščajo to svoji materi ali pa najeti gospodini. Taki možje samo žele, da se zvečer v družbi ali kje drugje vse čudi mladostni svežosti in lepoti njihovih žen. Seveda si tako ženo more privoščiti le bogataš...“

Gornje vrste veljajo seveda v prvi vrsti za meščanska dekleta, podeželska se večinoma v zgodnjih letih naučijo vsaj najpotrebnejšega. Zlasti moramo v tem oziru pohvaliti večino slovenskih kmetskih deklet, čeprav se po vojni žal tudi pri nas opaža večja zanikrnost in lahkomiselnost.

Uvelo sadje. Jabolka, ki se hranijo na presuhem prostoru, postanejo čisto veta in zgrbančena. Če se je to zgodilo, jih zakoplјi v zmerno vlažen pesek, kjer naj ostanejo tako dolgo, dokler ni koža zopet gladka. — Da ne bo prostor, kjer hraniš sadje, preveč suh, poškrni tla večkrat na dan z vodo ali pa postavi tja posode z vodo.

Ocvrti krompirjevi cmoki. Olupi nekaj sirovih krompirjev, operi jih, nastrgaj na strgalniku in jih v čisti krpi iztisni. Potem nalij nanje skodelico vrelega mleka, prideni tri rumenjake, nekoliko kisle smetane in pol žlice moke. Ko je vse to dobro premešano,

prideni še trd sneg treh beljakov in zmešaj to narahlo. Medtem razbeli masti ali masla, zajemaj z žlico tako pripravljeno krompirjevo testo in ga devlјi v razbeljeno mast. Cmoke, ki naj bodo približno 8 cm dolgi in 1 cm široki, ocvri lepo rumeno in jih daj tople na mizo.

LAHKO NAGNENJE K PREHLAJENJU?

Prevelika občutljivost? Bolečine olajšuje in naredi telo odporno masiranje in umivanje s pravim Fellerjevim Elzafluidom. Veliko močnejši, izdatnejši in boljši je kakor francosko žganje. Kot kosmetikum že 25 let priljubljen za negovanje zob, zobnega mesa, ust in kože na glavi. Za zavojnino in poštino: 3 dvojne steklenice ali 1 specialna steklenica 24 dinarjev; 36 dvojnih ali 12 specialnih steklenic 208 dinarjev in 5% doplačila. Razpošlјa ga lekarnar: EUGEN V. FELLER, STUBICA DONJA, Elzatrg št. 360, Hrvatsko.

Prodajam! vsako soboto in nedeljo po zelo znižanih cenah razno manufakturno blago za spomlad in poletje.
Anton Savnik, Škofja Loka, Glavni trg.

Cement

**gips
apno**

18
romancement, strešno lepenko, karbolinaj, drvocement, watproof gips-plošče, umetno gnojilo, eternit (Hatschek) itd.

nudi po najnižji ceni
Kosta Novakovič in drug
Ljubljana, Miklošičeva cesta št. 13.

Kupite in berite

„Poper in poprika“

hudomušne kratkočasnice.

Cena 3 Din, po pošti 3 Din 50 p.

Dobiva se v Tiskovni zadrugi v Ljubljani.

Treba, da morete FELLERJEV ELZAFLUID povsod kupiti!

Ako ugotovite, da Fellerjevega pravega Elzafluida kje ne morete dobiti, prosimo sporočila, in takoj se Vam naznani najugodnejše mesto, kje se prodaja.

To je najboljše, kar sem kdaj okušal!

Pravi Fellerjev Elzafluid kot dobrodejno sredstvo za drgnenje! Za ude! Za vrat! Za glavo! Za zob! Za negovanje kože! Kot kosmetikum! Za negovanje ust! V sinit! V letu! Pri tisoč priložnostih pokaže se blagodelujoč, bolečine lajšajoč, koristen in mnogostransko uporablјiv. Je veliko močnejši in bolj delujoč kakor francosko žganje in najboljše sredstvo te vrste! Nekoliko kupljije zadostuje, da tudi Vi rečete:

To je najboljše, kar sem kdaj okušal!

Skupaj z zavojnino in poštino stane: 3 dvojnati ali 1 specialna steklenica 24 Din, 12 dvojnatih ali 4 specialne steklenice 84 Din, 24 dvojnatih ali 8 specialnih steklenic 146 Din, 36 dvojnatih ali 12 specialnih steklenic 208 Din.

KOT PRIMOT: Elza-oblit prot kurjuzi očesom 2 in 3 Din; Elza-mentolni črnki 4 Din; Elza-posipalni prašek 3 Din; Elza-ribje olje 20 Din; Elza-voda za usta 12 Din; Elza-kolonska voda 15 Din; Elza-sumski miris za sobo 15 Din; Glicerin 4 in 15 Din; Lisol, Lisoforn 12 Din; Kineški čaj od 1 Din dalje, originalno Radikum francosko žganje velika steklenica 13 Din; Elza-mrčesni prašek 7 Din; strup za podgane in miš 7 Din. Za primot se zavojnina in poština posebej računata.

Na to ceno se računa še 5 % doplačila. Adresirati natančno: EUGEN V. FELLER, lekarnar, STUBICA DONJA, Elzatrg št. 360, Hrvatsko.

Bremen - New York

Direktna zveza s krasnimi ameriškimi vladnimi parniki. Neprekoslјlivi po udobnosti, čistosti in po izborni oskrbi. Hitre in varne ladje.

„George Washington“
„President Roosevelt“

„America“
„President Harding“

Zahtevajte podrobna pojasnila in brodar. list št. 216.

Ugodna prilika za prevažanje blaga.

UNITED STATES LINES

Generalno zastopstvo za Jugoslavijo:
Beograd, Palata Beogradske Zadruga